

SDU International Journal of Educational Studies

The Research of Changes in the Reading and Writing Habits of the Youth

Sümeyye Konuk¹
¹Trakya University

To cite this article:

Konuk, S. (2018). The research of changes in the reading and writing habits of the youth. *SDU International Journal of Educational Studies*, 5(2), 13-32.

[Please click here to access the journal web site...](#)

SDU International Journal of Educational Studies (SDU IJES) is published biannual as an international scholarly, peer-reviewed online journal. In this journal, research articles which reflect the survey with the results and translations that can be considered as a high scientific quality, scientific observation and review articles are published. Teachers, students and scientists who conduct research to the field (e.g. articles on pure sciences or social sciences, mathematics and technology) and in relevant sections of field education (e.g. articles on science education, social science education, mathematics education and technology education) in the education faculties are target group. In this journal, the target group can benefit from qualified scientific studies are published. The publication languages are English and Turkish. Articles submitted the journal should not have been published anywhere else or submitted for publication. Authors have undertaken full responsibility of article's content and consequences. *SDU International Journal of Educational Studies* has all of the copyrights of articles submitted to be published.

Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi**

The Research of Changes in the Reading and Writing Habits of the Youth

Sümeyye Konuk^{1*}

¹Trakya Üniversitesi

Orcid ID: 0000-0003-0896-0711

Geliş Tarihi: 16/08/2018

Kabul Ediliş Tarihi: 08/10/2018

Özet

Bu çalışmada, popüler bir e-okuma ve e-yazma uygulaması olan watsapp'a dair kullanıcı görüşleri incelenmiş, gençlerin okuma-yazma alışkanlığına dair yaşanan değişiklikler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmada açıklayıcı durum çalışması desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Veriler anketle 75 watsapp kullanıcısından elde edilmiş ve NvivoPro-11 programı kullanılarak içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Katılımcı görüşleri doğrultusunda, araştırma sonuçlarına ulaşılmıştır. Uygulamayı ağırlıklı olarak lise ve üniversite öğrencileri kullanmaktadır. Uygulama ülkemizde son dört yıldır daha çok rağbet görmektedir. Uygulama kullanıcıları arasında yoğun bir yazar-okur etkileşimi bulunmakta, yazar olan kullanıcılar yazar-okur etkileşimli metinler oluşturmaktadır. Kullanıcılarının çoğu popüler bir yazar olabilmek için uygulamayı tercih etmekte ve keşfedilmeyi hedeflemektedir. Katılımcıların yarısından çoğu gizli kimlikle uygulamayı kullanmakta ve gizli kimlik kullanımının kullanıcıyı özgürleştirdiğini düşünmektedir. Katılımcıların ilgisini en çok uygulamadaki romantik konulu hikâyeler çekmektedir. Katılımcıların yarısına yakını uygulamada üç saat ve üzerinde zaman harcamaktadır. Katılımcılar uygulamada yazmaya kıyasla okumaya daha çok ilgi göstermektedir. Katılımcıların yarısından çoğu uygulamanın okuma ve yazma alışkanlığı kazandırdığını ve bu becerileri geliştirdiğini düşünmektedir. Katılımcılar klasik yazarlar kadar amatör yazarları da okumayı tercih etmektedir. Akıllı telefona entegre çalışan uygulamanın çevrimdışı kullanım olanaklarıyla her an ulaşılabilir olması gençlerin beğenilerini kazanmaktadır. Uygulamada, katılımcıları uygunsuz içerikli hikâyeler, olumsuz yorumlar, kullanımda yaş sınırı olmayışı ve okunma oranlarındaki adaletsizlik rahatsız etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Watsapp, E-okuma, E-yazma

Abstract

In this study, one of the popular e-reading and e-writing applications (watsapp) used by young people was searched. In this way changes in the reading and writing habits of young people in the modern age are examined. The single nested case which is one of the descriptive case studies was used in research. The data were obtained from a survey of 75 watsapp users and analyzed by content analysis using the NvivoPro-11 program. In the light of participant opinions, the research findings are as follows. The application is mainly used by high school and university students. The application has been widespread over the past four years in our country. There is an intensive writer-reader interaction in the application. Texts are created with the interaction of readers and writers in the application. Many participants aim to be discovered as a popular writer thanks to the application. More than half of the participants use the application with a secret identity and think that secret identity frees users. The romantic stories attract the attention of the participants in the first line. Nearly half of the participants spend three hours or more in the application and make lengthy readings. Compared to writing, the demand for reading is higher in the application. Most of the participants think that the application has acquired reading and writing habits and developed these skills. Participants prefer to read amateur authors as well as classic authors. The

* İletişim: Sümeyye Konuk, Trakya Üniversitesi, sumeyyekonuk@gmail.com

**Bu çalışma 20-22 Nisan 2018 tarihinde Üsküp-Makedonya'da gerçekleştirilen II. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

application integrated with the smartphone is gaining popularity among young people because of using offline and being available at any time. Texts with inappropriate content, negative comments, no age limit, injustice in reading rates are disturbing the participants.

Key words: Wappad, E-Reading, E-Writing

GİRİŞ

Günümüzde, geleneksel okuma-yazma yöntemleri teknolojinin nimetleriyle yavaş yavaş yerini elektronik yöntemlere bırakmaya başlamıştır. Altun'a (2002) göre e-okuma farklı medya türleri ile zenginleştirilmiş metinlerin ekran üzerinden uzamsal bir seyir ile okunmasıdır. Güneş'e (2010) göre eskiden basılı kitaplar, gazeteler ve dergilerle yayılan bilgi günümüzde internet, bilgisayar gibi elektronik araçlarla yayıldığından ekran okuma denilen yeni bir okuma türü ortaya çıkmıştır. Maden (2012) e-okuma için ekran veya elektronik okuma tabirini kullanmış, günümüzdeki bireylerin e-okumayla çok sık karşılaştığını ve farkında olmadan bu okuma türünü sıkça kullandığını ifade etmiştir. Macit ve Demir (2016) ise e-okumanın sürekli değişim ve gelişim hâlinde olan bir eylem olduğuna dikkat çeker ve e-okuma için "bilgisayar ve internet teknolojisi geliştikçe e-okuma değişikliğe uğrayacaktır" (s.1651), der. E-okuma, "metin arama ve işaretleme, font boyutunu ayarlayabilme, dipnot oluşturma ve birden fazla kitabı hafızasında saklayabilme" gibi okuyucuya kolaylıklar sağlayan yeni bir okuma biçimidir (Mutlu, Korkut, Yılmaz, 2006, s.1651). Ercan ve Ateş'e (2015) göre "bilginin elektronik ortamda depolanması, e-kitaplar, e-gazeteler ile internet üzerinden yapılan okumalar, okuma materyali açısından bir değişiklik oluşturmuş ve böylelikle metinlerin kâğıt üzerinden okunmasının yanı sıra ekrandan okunması günlük hayatın sıradan bir eylemi hâline gelmiştir" (s.399). E-okumanın yapılabilmesi için görüldüğü üzere elektronik bir okuma içeriğinin olması gerekir. Bu içerik e-kitap, e-gazete, e-dergi gibi isimlerle karşımıza çıkar ve başa gelen "e" harfi dijital ortamı temsil eder. Oxford online sözlükte e-kitap "basılı kitabın bir bilgisayar veya özel olarak tasarlanmış elde kullanılan bir cihazda okunabilen elektronik versiyonu" şeklinde tanımlanır (Oxford Dictionary). Soydan'a (2012) göre "e-kitap (elektronik kitap) bir kitabın sayısal ortamdaki kopyası ya da doğrudan elektronik ortamda kitap olarak yazılmış içeriktir ve basılı kitaplardan farklı olarak elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanır" (s.389). Asutay'a (2009) göre elektronik ortamda üç tarzla metin oluşturulur, bunlar: "Birincisi geleneksel metinlerin elektronik ortamlara aktarılması biçim ve hipermetin yapısı açısından yeniden düzenlenmiş hâlleri, ikincisi amatör veya profesyonel kişiler tarafından yazılan ve elektronik ortamlara aktarılan metinler, üçüncüsü ise birden fazla yazarın birbirine eklemeler ile oluşturduğu ortak metinlerdir" (s.66). Soydan ve Asutay'ın tanımından anlaşılacağı üzere dijital içerik iki şekilde oluşmaktadır: basılı kitabı dijital ortama aktarma, doğrudan dijital ortamda içerik oluşturma. Doğrudan dijital ortamda yazma işlemi ise karşımıza "e-yazma" kavramını çıkartmaktadır. "Bilgisayar veya internet ortamında yazı yazmanın kâğıda yazmaya göre farklılıkları bulunur: bilgisayarda yazdığımız metin üzerinde gerekli düzeltmeleri kolaylıkla yapabilirsiniz, yazdıklarımızı çeşitli resim, fotoğraf ve müziklerle zenginleştirebilirsiniz ayrıca internet yoluyla yazılarınızı okuyucular veya arkadaşlarınızla anında paylaşıp onların yorumlarını öğrenebilirsiniz" (MEB, 2015, s.123). Gezginci (2016) "günümüz dijital yayıncılığının hem yaratıcı hem de alımlayan özne konumuna geçerek okuyucu rolünü de üstlenen yeni bir yazar türü" (s.271), ortaya çıkardığını söyler. Bu yeni yazar türü okuyucu ile etkileşim hâlinindedir, onların isteklerini metnine yansıtır veya okuyucuların metnine müdahalesine izin verir. Kaleci ve Korkmaz (2016) "bilgisayar ortamında hazırlanan yazılı metinlerin hiçbir zaman son ürün olmayacağını, başkalarının mevcut ürünün üzerinde değişiklikler yapabileceğini, geliştirebileceğini, dahası yepyeni bir metin ortaya çıkarabileceğini" (s.183), söyler.

Okuma-yazma eylemlerinin dijital ortamda gerçekleştirilmesi ve yazılı içeriğin dijital ortamda oluşturulması dijital okuryazarlık kavramını ortaya çıkarmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) de bu değişimler karşısında kayıtsız kalmamış ve 2017 Türkçe dersi öğretim programında e-posta, blog ve sosyal medya mesajı gibi metin türlerine yer vermiştir (MEB, 2017). Elektronik ortamdaki bu metinler genel olarak hipermetin olarak adlandırılır. Asutay (2009) hipermetini "elektronik ortamlarda ses, görüntü, metin ve grafik gibi çoğunlukla pek çok medyanın bir arada kullanılmasıyla oluşturulmuş ve çoklu medya bilgileriyle okumayı gerektiren internet dünyasının yaşamımıza kattığı

bir tür” (s.69), olarak tanımlar. Narin (2016) hipermetinlerin çevrimiçi platformda bir metinden başka metinlere linkler ve etiketler aracılığıyla erişim sağladığını böylece “minimal veri parçalarının birbirlerine bağlanarak çok katmanlı bir yapıya döndüğünü kısacası hipermetinsel özellikler sayesinde doğrusal, büyük ölçüde tamamlanmış, başlangıcı ve sonu belli haber metinlerinin yerini ağ üzerinde çeşitli bilişsel kategorilerle birbirine bağlanmış parçalı ve nihai bitişten yoksun enformasyon parçalarına” (s.143), bıraktığını söyler. Gezginci (2016) hipermetinleri “bağlantılı metinler olarak” adlandırır ve hipermetinlerin “yazar, metin ve okur denkleminde yeni bir anlayış oluşturma sürecinde” (s.271), olduğuna dikkat çeker.

Çağımızda okuma ve yazma alışkanlıklarımızın dijital ortama taşınmış olması, bir takım yeni uygulamaların üretilmesine ve kullanılmasına olanak sağlar. Bu uygulamalardan biri wappad'dir. Wappad uygulaması internet sayfasında kendisini “Neyle ilgileniyor olursan ol, hepsi Wappad'de ücretsiz: Wappad, okurlar ve yazarlar için dünyanın en büyük topluluğu.” şeklinde tanımlamaktadır (Wappad). Tablet, bilgisayar, akıllı telefon gibi elektronik cihazlardan web tabanlı olarak kullanılan bu uygulama, 2006 yılında, Allen Lau ile Ivan Yuen tarafından Kanada merkezli kurulmuştur. Taşınabilir cihazlar üzerinden kullanılabilir olması vurgu yapmak için wappad şu sloganı kullanır: “Wappad'i yanında götür – her yerde, çevrimdışı olduğunda bile, oku ve yaz” (Wappad). Kullanıcılarını birer okur ve yazar olarak kabul eden uygulama ücretsizdir. Katılımcıların tercihleri ile oluşan tematik bir yapısı vardır. Okur ve yazarlar bu tematik yapıya, uygulamanın “keşfet” başlığından kolayca ulaşabilirler. Ayrıca yazar ve okurlar yazılanlara oy verme, yorum yapma, özel mesaj yazma gibi yollarla birbirileri arasında iletişim kurabilirler. Wappad özelliklerinden anlaşılacağı üzere hipermetinlerin üretildiği bir e-okuma/e-yazma uygulamasıdır ve katılımcıları farkında olsalar da olmasalar da e-okur ve e-yazardır. Wappad yazarları, uygulamadaki “hikâye oluştur” seçeneği ile istedikleri zaman aralıklarıyla bölüm bölüm hikâyelerini yazabilir, hikâyelerine kapak tasarlayabilir, ses, müzik, video gibi medya araçları ekleyebilir. Bu bakımdan wappad hikâyelerine “dijital öykü” denilebilir. Dijital öyküleme, senaryolaştırılmış yazılı bir metnin birçok işitsel ve görsel unsurla birleştirilmesi ve çeşitli ses ve görsellerle desteklenerek dijital ortama aktarılmasıdır (Uslupehlivan, Kurtoğlu Erden ve Cebesoy, 2017). Görüldüğü üzere dijital ortamda yapılan okuma ve yazma faaliyetleri hem günlük hayatta hem de eğitim-öğretim hayatında yerini almıştır. Yine konuyla ilgili olarak e-okuma/yazma eylemlerinin öğretim sürecinde kazandırılmasına yönelik farklı araştırmalar bulunmaktadır (Anameriç ve Rukancı 2003; Asrak Hasdemir, 2012; Asutbay, 2007; Bozkurt, 2013; Güneş ve Susar Kırmızı, 2014, Önder, 2011; Öngöz, 2011; Ulusoy, 2016; Yıldırım, Karaman, Çelik ve Esgice, 2011; Yıldız ve Abdüselam, 2016). E-okuma ve yazma ile ilgili bu araştırmalar aslında ülkemizde, e-okuma ve yazma etkinliklerinin tercih edildiğine de işaret etmektedir. Yine son dönemlerde, alanyazında, farklı disiplinlerdeki araştırmacılar, farklı bakış açılarıyla wappad ile ilgili çalışmalar yapmaya başlamıştır. İletişim alanından Binark (2016) wappad'de bir öykü oluşturma veya bir başkasının öyküsünü yorumlamayı akıllı telefonlar ile bağlantılı olma hâli kapsamında ele alırken Uzundumlu (2015) çalışmasında, wappad'i sosyal medyalardan biri olarak değerlendirip tarama kaynağı olarak kullanılmıştır.

Türkiye wappad'in en çok kullanıldığı dört ülkeden biridir. İlk dörtteki diğer ülkeler şöyledir: Amerika Birleşik Devletleri, Hindistan, Filipinler (Wikipedia). Ülkemizde wappad'in bu kadar popüler olması araştırılması gereken bir konudur. Bunun yanı sıra ana dili eğitimi kapsamında yer alan temel dil becerilerinin (okuma, yazma, konuşma, dinleme), internet ve bilgisayar kullanımları ile kapsamı genişlemiştir. Bu bakımdan gençlerin dijital okuryazarlığa ilişkin bakış açılarını görmek e-okuma ve e-yazma becerilerinin öğretiminde, eğitimcilerle ipuçları sunabilecek olması bakımından önemlidir. Yukarıdaki kuramsal çerçeveden hareketle, bu çalışmada, çoğu üniversite ve lise çağında olan wappad kullanıcıları gençlerin dijital ortamda gerçekleştirdiği e-yazma ve e-okumaya ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmanın “Wappad kullanıcılarının e-okuma ve e-yazma ile ilgili görüşleri nelerdir?” problemi doğrultusunda araştırılan alt problemleri şöyledir:

1. Katılımcıların uygulamadaki kullanıcı kimliği tercihleri ve bunun sebepleri nelerdir?
2. Katılımcıların okuma ve yazmada ilgi alanları nelerdir?
3. Katılımcıların uygulamada okuyup/yazdığı kitap sayısı ve uygulamaya günlük ayrılan süre ne kadardır?

4. Uygulamanın okuma ve yazma alışkanlığı kazandırmaya katkısına ilişkin katılımcı görüşleri nelerdir?
5. Uygulamanın yaygınlaşması hakkında katılımcı görüşleri nelerdir?
6. Katılımcıların uygulamada en çok beğendikleri özellikler nelerdir?
7. Katılımcıların uygulamada rahatsızlık duyduğu özellikler nelerdir?
8. Uygulamada okur ve yazar arasında mesaj/yorum yoluyla kurulan iletişimde konular nelerdir?
9. Katılımcıların klasik veya amatör yazarları okuma tercihine ilişkin görüşleri nelerdir?
10. Katılımcıların basılı eser yazma veya dijital eser yazma tercihine ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada (açıklayıcı durum çalışması desenlerinden) iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır (Aytaçlı, 2012). Burada tek durum dijital okur yazarlık iken iç içe geçen alt kavramlar e-okuma ve e-yazmadır. Veriler wattpad uygulamasının katılımcılarından anketle toplanmıştır. Çalışma grubunu uygulama kullanıcısı 75 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcılara ilişkin demografik özellikler şöyledir:

Tablo 1. Katılımcıların özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	62	%88,5
	Erkek	8	%11,4
Yaş	10-15	15	%21,4
	16-20	31	%44,3
	21-25	12	%17,1
	26-30	8	%11,4
	31 ve üzeri	4	%5,7
Medeni durumu	Bekar	61	%87,4
	Evli	7	%10
	Boşanmış	2	%2,8
Çalışma durumu	Öğrenci	49	%70
	Çalışan	13	%18,6
	İş arayan	2	%2,9
	Çalışmayan	6	%8,6
Eğitim durumu	Ortaokul	9	%12,9
	Lise	35	%50
	Üniversite	26	%37,1

Araştırma kapsamında kadın ve erkek eşit sayıda katılımcıya anket gönderilmiştir. Buna karşın kadınların ankete katılmada erkeklere göre daha istekli oldukları görülmüştür. Ulaşılan erkeklerin çoğu ankete katılmamıştır. Ankete %88,5 oranında bayan, %11,4 oranında erkek katılmıştır. Ankete katılanların yaş grubu yığılmaları birinci sırada %44,3'le 16-20 yaş aralığında, ikinci sırada %21,4 ile 10-15 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Katılımcıların en küçüğü 10 yaşında iken 26 yaş üstü olan %17,1 oranında katılımcı bulunmaktadır. Katılımcıların %70'i öğrencidir. Bu oldukça önemli bir orandır. Uygulamaya daha çok öğrencilerin ilgi duyduğu görülmektedir. Katılımcılardaki %70'lik öğrenci grubunun eğitim durumuna göre yarısı lise öğrencisidir. Daha sonra sıralamada %37,1 ile üniversite ve %12,9 ile ortaokul öğrencileri gelmektedir. Uygulamanın lise öğrencileri tarafından ağırlıklı rağbet gördüğü görülmektedir.

75 katılımcı arasından anketin e-okuma bölümüyle ilgili soruları cevaplayanların sayısı 58, e-yazma bölümüyle ilgili soruları cevaplayanların sayısı 42'dir. 12 katılımcı sadece yazma amaçlı, 28 katılımcı sadece okuma amaçlı uygulamayı kullandığını belirtmiştir. Bulgular bölümündeki araştırmaya ilişkin katılımcı yüzdeleri, anket bölümlerine verilen bu katılımcı sayıları üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların uygulamayı kullanım amacı

Okumak	Yazmak	Okumak + Yazmak
--------	--------	-----------------

%40	%17,1	%42,8
-----	-------	-------

Katılımcıların %17,1'si sadece yazmak, %40'ı sadece okumak, %42,8'i de hem okumak hem de yazmak amacıyla uygulamayı kullanmaktadır. Yalnızca okuma yapanların sayısı katılımcıların yarısına yakın bir sayıdadır. Bu durum yazmaya ilgi duyan ve okura ulaşmak isteyenler için elverişli bir ortam hazırlamaktadır.

Veri toplama için kullanılan anket formunda çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular bulunmaktadır. Bu sorular olgusal sorular, davranış soruları, tutum soruları ve bilgi soruları şeklinde çeşitlenmektedir (Balcı, 2013). Her bir araştırma sorusu kapsamında açık uçlu ve çoktan seçmeli olmak üzere katılımcılara sorular yöneltilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle Nvivo Pro 11 nitel analiz programından faydalanılarak çözümlenmiştir. Katılımcıların cevaplarından hareketle kodlamalar yapılmış bu kodlamalardan tümevarım analiziyle kategoriler oluşmuştur. Böylece katılımcı görüşleri üzerine temalar ve alt temalar oluşmuştur.

BULGULAR

“Katılımcıların uygulamadaki kullanıcı kimliği tercihleri ve bunun sebepleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3. Kullanıcı kimliğine ilişkin katılımcı görüşleri

Kullanıcı kimliği	Gerçek kimlik: %45,7	Gizli kimlik: %54,3	
Gerçek kimlik kullanımı popülerlik sağlar mı?	Evet: %28,6	Hayır: %38,6	Kararsız: %32,9
Gizli kimlik kullanımı özgürlük sağlar mı?	Evet: %62,9	Hayır: %20	Kararsız: %17,1

Bu bölümde “Katılımcıların okuma ve yazmada ilgi alanları nelerdir?” araştırmasına yönelik bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların cevaplarına göre en çok söylenenden en az söylenene göre ilgi alanı tercihleri Tablo 4'de yer almaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların ilgi alanları

1. Romantik %24,2	6. Korku %4,6	11. Macera %3,1
2. Genel Kurgu %19,5	7. Aksiyon %3,9	12. Şiir %3,1
3. Fantastik %17,1	8. Gerilim/Gizem %3,9	13. Hayran Kurgu %2,3
4. Mizah %5,4	9. Bilim Kurgu %3,1	14. Polisiye %0,7
5. Tarihi Kurgu %4,6	10. Genç Kız Edebiyatı %3,1	15. Spiritüel %0,7

Aşağıda hayran kurgu ile ilgili örnek katılımcı (K) görüşüne yer verilmiştir.

- *K25. Ben wattpad'e HiLeon sayesinde üye oldum ve onlarla ilgili ya da MirBor-MirAn, BerSu, SelCün ile ilgili hikâyeleri okudukça ya da yazdıkça mutlu oluyorum. Çünkü Vatanım Sensin'de HiLeon ile ilgili güzel sahneler yazılmıyor ya da yazılsa da kesilebiliyor.*

“Katılımcıların uygulamada okuyup/yazdığı kitap sayısı ve uygulamaya günlük ayırdıkları süre ne kadardır?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5. Uygulamada katılımcıların okuyup/yazdığı kitap sayısı ve harcadığı süre

Uygulamada harcanan süre	1-2 saat %54,3	3-4 saat %17,1	5-6 saat %11,4	7 saat ve üstü %17,1
Uygulamada okunan hikâye sayısı	1-10 hikâye %13,7	11-20 hikâye %12	21-30 hikâye %12	31+ hikâye %62,1

Uygulamada yazılan hikâye sayısı	1-2 hikâye %42,8	3-4 hikâye %21,4	5-6 hikâye %21,4	7+ hikâye %14,2
----------------------------------	---------------------	---------------------	---------------------	--------------------

Katılımcıların %54,3'ü uygulamada 1-2 saat zaman geçirirken %17,1'i 3-4 saat zaman geçirmektedir. Ancak günde 7 saat ve üzerinde zaman geçiren %17,1'lik bir grubun olması oldukça şaşırtıcı bir bulgu olmuştur. Katılımcıların %62,1'i 31 ve üzerinde hikâye okuyarak uygulamada uzun okumalar gerçekleştirmektedir. Katılımcıların %42,8'inin 1-2 e-hikâye yazdıkları görülmektedir.

“Uygulamanın okuma ve yazma alışkanlığı kazandırıp kazandırmadığına ilişkin katılımcı görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara Tablo 6’da yer verilmiştir.

Tablo 6. Okuma yazma alışkanlığına ilişkin katılımcı görüşleri

Okuma alışkanlığı kazandırma	Evet %77,6	Hayır %13,8	Kararsız %8,6
Uygulamadan gelen telefon bildirimlerinin okumaya teşviki	Evet %72,4	Hayır %15,5	Kararsız %12,1
Yazma becerisini geliştirme	Evet %80	Hayır %17,5	Kararsız %2,5
Yazma alışkanlığı kazandırma	Yazmaya wattpad ile başlayanlar %79,1	Önceden de yazma etkinliklerinde bulunanlar %20,9	

Katılımcıların %77'si uygulamanın okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünmektedir. Katılımcılara, takip ettikleri e-hikâyeyle ilgili uygulamadan gelen bildirimlerin okumaya teşvik edip etmediği sorulmuştur. Katılımcıların %72,4'ü e-hikâye takibinde bunun işe yaradığını düşünmektedir. Katılımcılara, yazma alışkanlığı ile ilgili hikâye yazmaya ne zaman başladıkları sorulmuştur. Katılımcıların %79,1'i yazmaya ilk defa wattpad ile başladıklarını ifade etmiştir. Katılımcılara, uygulamanın yazma becerilerini geliştirip geliştirmediği sorulmuştur. Katılımcıların %80 bu uygulama sayesinde yazma becerilerinde gelişmeler olduğunu düşünmektedir. Aşağıda konuyla ilgili örnek katılımcı (K) görüşlerine yer verilmiştir.

- *K17. (Katılımcı17) Okuyucu eleştirileri yazarların kendilerini geliştirmelerini ve yanlışlarını görmesini sağlıyor bence*
- *K28. Wattpad muhteşem bir şey. Her tür kitap okumaya çalışıyorum. İnanılmaz bir zevk alıyorum. Harika bir şey. Okurken kendimi durduramıyorum ve ayrıca kitap okuma alışkanlığına çok yardımcı.*
- *K32. Takip ettiğimiz hikâyeden bildirim gelmesi ve kaldığımızı yeri göstermesi güzel bir özellik*
- *K46. Wattpad okuma kültürünü kaybetmememizi sağlıyor faydalı buluyorum*
- *K53. Bence wattpad mükemmel hem gençleri kitap okumaya hem de yazmaya teşvik ediyor*

“Uygulamanın yaygınlaşması hakkında katılımcı görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Uygulamanın yaygınlaşmasına ilişkin katılımcı görüşleri

Uygulamayı kullanım yılı	1-2 yıl %45,7	3-4 yıl %48,6	5-6 yıl %5,7
Okura doğrudan ulaşım olanağı	Evet %90,2	Hayır %4,9	Kararsız %4,9
Hikâyeyi arkadaşlarına tavsiye etme	Evet %96,6	Hayır %3,4	
Hikâye basılı olsa satın alma	Evet	Hayır	Kararsız

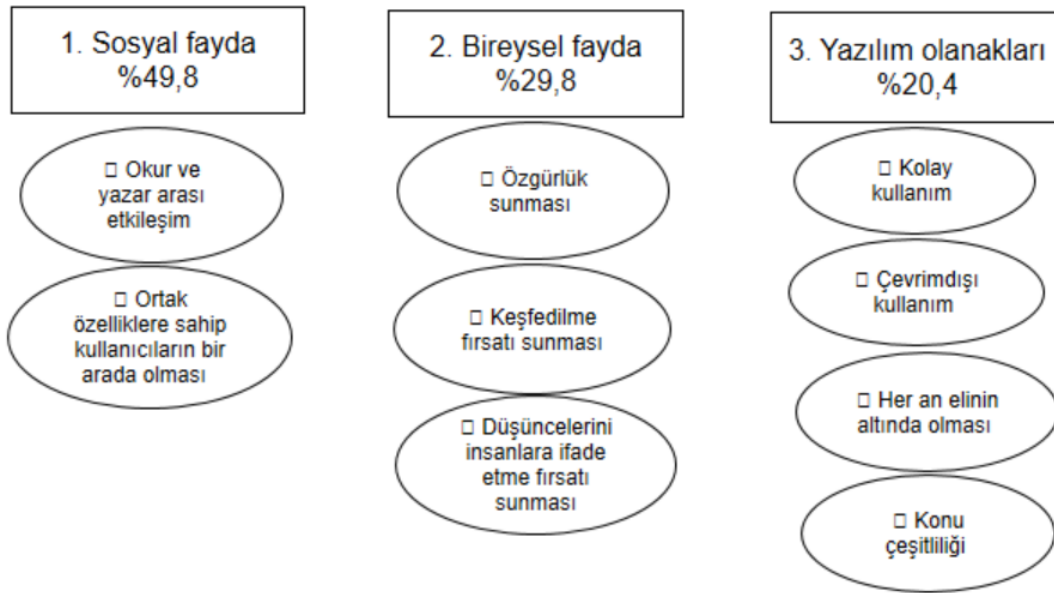
%58,6

%25,9

%15,5

Wattpad 2006 yılında kurulmuş 12 yıllık bir uygulamadır. Katılımcıların %48,6'sı 3-4 yıldır, %45,7'si 1-2 yıldır, %5,7'si de 5-6 yıldır bu uygulamayı kullanmaktadır. Katılımcılara, uygulamayı kullanmaları konusunda okura doğrudan ulaşmalarının etkili olup olmadığı sorulmuştur. Katılımcıların %90,2'si bu okura doğrudan ulaşabildikleri için uygulamayı kullandıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılara, uygulamada okuduğu e-hikâyeleri günlük hayattaki arkadaşlarına tavsiye edip etmeyecekleri sorulmuştur. Katılımcıların yalnızca %3,4'ü tavsiye etmeyeceğini belirtmiştir. Katılımcılara, uygulamada okudukları e-hikâyelerin basılı olarak satılması durumunda satın alıp almayacakları sorulmuştur. Katılımcıların %58,6'sı yani yarısından çoğu satın alacağını ifade etmiştir.

Bu bölümde “Katılımcıların uygulamada en çok beğendikleri özellikler nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların verdiği cevapların analizi sonrasında üç tema ve dokuz alt tema oluşmuştur.

Şekil 1. Uygulamada beğenilen özellikler

Aşağıda her bir alt tema için örnek katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

Sosyal fayda %49,8

- Okur ve yazar arası etkileşim
  - K14. *Satır içi yorumları ve wattys'in olması*
  - K57. *Hikâye bölümü paylaştığım saat gece yarısı bile olsa anında gelen oylar ve yorumlar*
- Ortak özelliklere sahip kullanıcıların bir arada olması
  - K43. *Okumayı yazmayı seven insanların bir arada olması dolayısıyla daha kaliteli sosyal bir ortam*
  - K55. *Sanırım benimle aynı yazarları taşıyan insanların eserlerini okumak ve onlarla yaralarımızı birlikte iyileştirmeye çalışmak*

Bireysel fayda %29,6

- Özgürlük sunması
  - K27. *Herkesin özgürce istediği kitabı okuyup istediği kitabı yazabilmesi.*

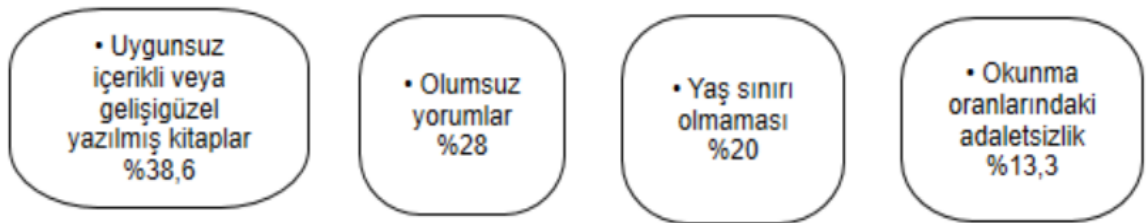

- K41. Daha önce yazdığım şeyleri kimseye göstermezdim, burada kendimi özgür ve daha cesaretli hissediyorum.
- Keşfedilme fırsatı sunması
  - K51. Değerli yazarların keşfedilmesini ve gereken değeri görmesini sağlamasını seviyorum
  - K63. Yazmak her şey benim için. Hayallerim demek. Küçüklüğümden beri hayalini kurduğum şeye, yavaş yavaş yaklaşmak.
  - K39. Hayale götüren kervan
  - K19. Genç yazarları keşfetmek için harika bir uygulama
  -
- Düşüncelerini insanlara ifade etme fırsatı sunması
  - K64. Yazdığım şeyleri insanlar ile paylaşma imkânı buluyorum ve yeni dostluklar ediniyorum.
  - K61. Yazdıklarımı, insanlarla paylaşabilmeme vasıta olması

Yazılım olanakları %20,4

- Kolay kullanım
  - K20. Hikâyelere müzik ekleyebilmek müthiş bir artı
  - K25. İsteddiğin kadar yazıp istediğin düzenlemeyi ve eklemeyi yapabilme
  -
- Çevrimdışı kullanım
  - K21. İnternet o an olsun veya olmasın otobüste, misafirlikte ve bazen evde kurtarıcı.
  - K33: Sık kitap okuyan biri olarak her an çevrimdışıyken bile elimin altında kitap olmasını çok seviyorum.
  - K49. Çok fazla okuduğum için sürekli yanımda olan sanal kütüphanem gibi çevrimdışıyken bile.
- Her an elinin altında olması
  - K22. İsteddiğimde istediğim zaman okuyabilmek yazabilmek ve bunu paylaşabilmek
  - K24. Her zaman kâğıt kalem bulamıyorum. Ama cep telefonum her zaman yanımda. Ne zaman canım sıkılsa bir şeyler yazıyorum ve ortaya bir kurgu çıkıyor. Sanırım sosyal olmamın bunda etkisi var.
- Konu çeşitliliği
  - K15. İlgi alanına giren hikâyeleri kolayca bulabilme ve istediğimiz tarzda kitaplara erken ulaşma
  - K44. Hikâyeler! Her telden bir sürü hikâye!

Bu bölümde “Katılımcıların uygulamada rahatsızlık duyduğu özellikler nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların verdiği cevapların analizi sonrasında dört tema oluşmuştur.

Şekil 2. Uygulamada beğenilmeyen özellikler

Aşağıda her bir tema için örnek katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

Uygunsuz içerikli veya gelişigüzel yazılmış kitaplar %38,6

- K40. Çok fazla +18, pedofili, tecavüz vb. uygunsuz içerikler mevcut, ben wattpad kullanacak yaşta çocuğum olsa izin vermem
- K41. İçinde cinsel içerik ve kadına şiddet olan kitapların bol olması
- K60. Denetim konusu... Edebiyatımızı kirletecek o kadar çok kitap var ki... (Bunlara gösterilen rağbet de bir miktar kirletildiğinin göstergesidir.)

- K70. Özgürce, sapıkça duygularla yazıyor olabildiğimiz konular.

Olumsuz yorumlar %28

- K49. Eleştiri adı altında hakarete yeltenen okuyucu adı altındaki kişiler
- K69. Sevmedikleri hikâyeye sürekli kötü yorum yapan ve en sonunda yazarı bıktıran kişiler.

Yaş sınırı olmaması %20

- K38. Her yaştan çocuğun katılabiliyor olması
- K42. İtiraf etmek gerekirse çocukların uzak durması gerek
- K56. Henüz ergenlik çağındaki gençlerin yaşlarını fazlasıyla aşan +18 hikâyeler yazıp okuması-
- K58. Lütfen çevrenizdeki 13 yaş altı çocukları wattpad'den uzak tutun

Okunma oranlarındaki adaletsizlik %13,3

- K13. Badboy kitaplarının daha çok okunması
- K24. Sıralama algoritmasının hatalı olduğunu düşünüyorum. Bir de klişe hikâyeler, kim ne derse desin, çok rağbet görüyor. Bu wattpad'den değil, kullanıcılardan kaynaklı
- K60. Watts yarışmalarında okunma oranı çok kitapları göz önüne almaları

Bu bölümde “Uygulamada okur ve yazar arasında mesaj/yorum yoluyla kurulan iletişimde konular nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara yer verilmiştir. Uygulamadaki yazarlara mesaj ve yorum yoluyla okurların onlardan neler istedikleri ve ayrıca okurlara da mesaj ve yorum yoluyla yazarlardan neler istedikleri ayrı ayrı sorulmuştur. Ancak yazarın ve okurun gözünden isteklere ilişkin aynı üç temanın oluştuğu görülmüştür.

Tablo 8. Mesaj/yorum yoluyla kurulan iletişimdeki konular

	Yeni hikâye bölümü	Kurguya yönelik istekler	Gelecek hikâye bölümüne yönelik ipuçları “spoiler”
Okura göre okurun yazardan istekleri	%50	%32,32	%17,68
Yazara göre okurun yazardan istedikleri	%61,11	%22,22	%16,66

Aşağıda her bir tema için örnek katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

Yeni hikâye bölümü

- K32. Heyecanla başladığım kitaba maalesef aynı heyecanla devam edemiyorum bölümlerin yazılmasını bekliyorum
- K48. Sonraki bölümün son bölümü unutturacak kadar geç gelmemesini yazardan isterim
- K27. Genellikle okurlar sürekli bir beklenti içinde oldukları için bölümü hemen yazıp paylaşmamı istiyorlar.

Kurguya yönelik istekler

- K24. Yeni bölüm istemek klasiktir. Bunun dışında hikâyenin mutlu sonla bitmesini isterler
- K40. Kurgunun daha hızlı ilerlemesi ya da erken bölüm gelmesi
- K61. Onlara sürekli bir yerde takılı kaldıklarını başka fikirler ve oyuncular eklemeleri gerektiğini söylüyorum.

Gelecek hikâye bölümüne yönelik ipuçları “spoiler”

- K9. Yeni bölüm hakkında spoiler isterim
- K21. Önerilerde bulunurum ve onları tebrik ederim. Spoiler istesem bile bazen söylemezler
- K41. Gelecek bölümler hakkında teori üretirim

Bu bölümde “Katılımcıların klasik veya amatör yazarları okuma tercihinine ilişkin görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların %30,4 klasik, %30,4 amatör

derken %39,1 her ikisini de okurum fark etmez demiştir. Aşağıda her bir tema için örnek katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

Klasik %30,4

- K24. *Klasik eserler tercihim olur. Çünkü Wattpad'de tecrübelerden çok hayallerinizle ilgili kurgular var. Ve çoğu on-on beş yaş arasının hayalleri. Klasik eserler ise tecrübelerden yararlanılıp yazılan, gerçeklere dayalı eserler*
- K30. *Profesyonel yazarları tercih ederim. Wattpad kafa dağıtmak istediğimde elimin altındaki en yakın araç. Ama gerçek edebiyatla içerisindeki birçok hikâyenin hiçbir ilgisi olmadığını düşünüyorum*

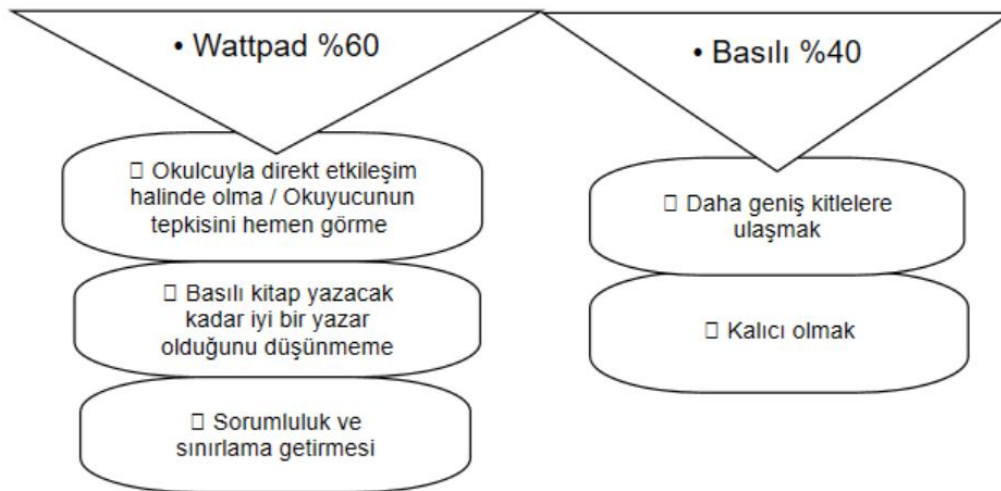
Amatör %30,4

- K7. *Yeni yazarlar olur çünkü yaş seviyeme onlar hitap ediyor*
- K8. *Bence wattpad yazarları dünya klasikleri gençleri bence çok sıkıyor*
- K50. *Wattpad'deki amatör yazarlar bana daha içten geliyor*

Her ikisi / Fark etmez %39,1

- K13. *Yazardan çok hikâyesine önem veririm. Hikâyesi ilgimi çekerse her türlü yazarı okurum*
- K60. *Benim için öncelik kavramı, edebiyatı en güzel kullananadır. Meselâ wattpad üzerinden okuduğum bir şiir kitabındaki şiirler, şimdiye kadar okuduğum en güzel şiirlerin arasındadır*

Bu bölümde “Katılımcıların basılı kitap yazma veya wattpad’de yazma tercihinine ilişkin görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik bulgulara yer verilmiştir. Katılımcılara, nedenleriyle birlikte eğer imkanları olsaydı basılı bir eser yazmayı mı yoksa wattpad’de dijital bir eser mi yazmayı tercih edecekleri sorulmuştur. Katılımcıların %60’ı dijital eseri %40’ı basılı eseri yazmayı tercih etmiştir. Dijital yazma isteği gerekçesinde üç tema, basılı yazma isteği gerekçelerinde iki tema ve beş alt tema oluşmuştur.

Şekil 3. Yazma ortamı tercihleri

Aşağıda her bir tema için örnek katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

Wattpad %60

- Okulcuyla direkt etkileşim hâlinde olma / Okuyucunun tepkisini hemen görme
  - K3. *Wattpad'i tercih ederdim çünkü burada okuyucu eleştirisi ile kendimi geliştirdiğime ve daha da geliştireceğime inanıyorum*
  - K10. *Dijital bir hikâye yazardım açıkçası. Okuyucularımın yorumunu görmeden kitap basmazdım.*
- Basılı kitap yazacak kadar iyi bir yazar olduğunu düşünmeme
  - K17. *Wattpad'de yazmak çünkü bir yazar olduğumu düşünmüyorum*

- K37. *Wattpad'de hikâye yazmak tercihim. Çünkü gerçek bir hikâye yazmak için iyi değilim. Eğer basılacak bir hikâye yazacak olsaydım gerçek yazarlara saygısızlık yapmış olacaktım*
- Basılı eser yazmanın sorumluluk ve sınırlama getirmesi
- K24. *Wattpad'i tercih ederim. Maalesef günümüzde basılı bir kitap yazmak kolay değil. Yayınevinden tut, yayınevinde çalışan yazarlara kadar hepsi ayrı sorun. Ben hâlimden memnunum*
- K40. *İlerde hatıra olarak bir kurgunun basılması için çalışmayı düşünüyorum ama genel olarak wattpad yazarı olmak daha az sorumluluk ve çaba, daha az vakit harcama ve daha çok özgürlük anlamında benim için*
- K42. *Sanırım wattpad'i tercih ederdim orada daha özgürüm.*

Basılı %40

- Daha geniş kitlelere ulaşmak
- K22. *Basılı kitap çünkü daha gereği kadar yaygın değil wattpad*
- K33. *Basılı. Çünkü; wattpad'i de kitabımın basılması için tercih ettim. Kitabım basılmadan önce belli bir kitleye ulaşsın diye.*
- Kalıcı olmak
- K58. *Basılı yazardım. Wattpad'de yazdıklarımın bir kalıcılığı yok*
- K60. *Tabii ki de basılı hikâye yazmak. Ne de olsa kitap dediğin matbaa kokmalı, mürekkep değmeli sayfalarına. Ben bir okur olarak telefon/bilgisayar üzerinden okumaktan pek zevk almıyorum, kitabı çok daha öncelikli tercih ediyorum*
- K62. *Baskılı bir hikâyeyi tercih ederim. Ancak gerekli tanınmışlığı yakaladıktan sonra.*

SONUÇ VE TARTIŞMA

“Katılımcıların uygulamadaki kullanıcı kimliği tercihleri ve bunun sebepleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında, birbirine yakın kullanım oranlarıyla katılımcıların gerçek kimlik ve gizli kimlik kullanım konusunda ikiye ayrıldığı görülmektedir. Katılımcıların %54,3’ü uygulamayı gizli kimlikle kullanmakta, %47,7’si ise gerçek kimlikle kullanmaktadır. Katılımcıların %62,9’u da gizli kimlik kullanımının katılımcıları özgürleştirdiğini düşünürken %20’si aksi yönde düşünmektedir. Katılımcıların %38,6’i ise gerçek kimlik kullanımının gerçek hayatta popüler bir yazar olmaya katkısı olmayacağını düşünürken %28,6’sı popüler bir yazar olmaya katkısı olacağını düşünmektedir. Tirocchi (2018) wattpad kullanıcıların çoğunlukla ortaokul ve lise çağındaki kızlardan oluştuğunu, onların edebiyat için bir tutku sergileyerek dijital medya yaratıcıları olarak çevrimiçi içerik oluşturduklarını ve diğer içeriklerin okuyucuları olduklarını söyler. Bu çalışmanın katılımcı bilgilerine bakıldığında ise lise ve ortaokul değil de lise ve üniversite öğrencilerinin araştırmaya katılım gösterdiği söylenebilir. Çalışmadaki katılımcıların %88,5’i kadınlardan oluşmaktadır. Yine katılımcıların %70’i öğrencidir ve bunların %12,9’u ortaokul, %50’si lise, %37,1’i üniversite öğrencisidir. Buradan hareketle öncelikle lise düzeyindeki daha sonra üniversite düzeyindeki kız öğrencilerin uygulamaya daha çok ilgi duydukları söylenebilir.

Bu bölümde “Katılımcıların okuma ve yazmada ilgi alanları nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Katılımcıların en çok tercih ettikleri ilk üç alan %24,2 ile romantik, %19,5 ile genel kurgu, %17,1 ile fantastik eserler olmuştur. Bunların yanı sıra genç kız edebiyatı, hayran kurgu, spiritüel gibi ilginç ilgi alanları da bulunmaktadır. Sezen’e (tarihsiz) göre hayran kurgu, hayran gruplarını hedefleyen metinsel üretkenliktir, “hayranlar, kendileri için asıl kültür ürünü kadar üretkenlik değeri içeren metinler üretirler ve dolaşıma sokarlar (s.5)”. Wattpad’de de belirli dizi veya film hayranları tarafından bu yapıtlara oluşturulan alternatif senaryolar üretilmekte ve bu senaryolar okuyucu ile buluşturulmaktadır. İskender (2016) Türkiye’deki genç yazar ve okur kitlesinin wattpad’e yoğun ilgi göstermesiyle Türkiye’de gençlik edebiyatında yeni bir dalganın ortaya çıktığını söyler. Bu çalışmadaki genç kız edebiyatı olarak bahsettikleri ilgi alanı gençlik edebiyatının bir alt dalı olarak ele alınabilir.

“Katılımcıların uygulamada okuyup/yazdığı kitap sayısı ve uygulamaya günlük ayırdıkları süre ne kadardır?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında, katılımcıların %54,3’ü uygulamada bir-iki saat zaman geçirirken %45,7’lik grup üç saat ve üzerinde zaman geçirmektedir. Okudukları hikâye sayısına bakıldığında, katılımcıların %47,9’u otuzun altında hikâye okurken %62,1’i uygulamada otuz bir ve üzerinde hikâye okumuştur. Görüldüğü üzere, katılımcılar, dijital ortamda uzun okumalar yapmaktadır. Yazdıkları hikâye sayısına bakıldığında ise yazar katılımcıların %64,2’si bir ila dört hikâye yazmış olup %35,6’sı beş ve üzerinde hikâye yazmıştır. Katılımcıların eser yazma oranı eser okuma oranından daha düşüktür. Yazmaya oranla okumaya olan talebin yoğunluğu, yazar katılımcılar için hedef kitleye ulaşmada avantajlı bir ortam yaratmaktadır. Baştuğ ve Keskin (2012) beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, okuma hızı ve doğru okuma başarılarını ekran ve kâğıt üzerinden okuma olmak üzere karşılaştırmak amacıyla yaptığı çalışmada, öğrencilerin ekrandan okumaya göre kâğıt üzerinden okumada; hız, doğruluk ve anlama açısından daha başarılı olduğunu görmüştür. Daha sonraki yıl, Duran ve Alevli (2013) “Sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama puanları ekrandan ya da basılı materyalden okumaya göre farklılık göstermekte midir?” sorusunu ele alındığı araştırmasında, öğrencilerin ekrandan okumada, basılı materyalden okumaya nazaran daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bir sonraki yıl, Özen ve Ertem (2014) araştırmasında beşinci sınıf öğrencilerinin metin içi anlam kurma becerilerinde, geleneksel okumanın ekrandan okumaya göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bir sonraki yıl, Ercan ve Ateş (2015) bir metni bilgisayar ekranından ya da kâğıttan okumanın altıncı sınıf öğrencilerinin okuduklarını anlama düzeyine etkisini incelemiş ve bu çalışmada, öğrencilerin kâğıttan okudukları metni daha iyi anladıkları sonucuna ulaşmıştır. 2012, 2013, 2014 ve 2015 yıllarında yapılan bu çalışmalarda beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin kâğıttan okumada daha başarılı olduğu ancak sekizinci sınıf öğrencilerinin ekrandan okumada daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Burada yaş düzeyi ilerledikçe dijital medyaları kullanım ve günlük hayatta sanal ortamda okuma yapmış olabilme ihtimali liseye geçiş döneminde bulunan sekizinci sınıf öğrencilerinin başarılı olmasında etkili olmuş olabilir. Nitekim bu çalışmadaki öğrenci olan katılımcıların %12,9’u ortaokul, %50’si lise %37,1’i üniversite düzeyinde eğitim görmektedir. Katılımcılarımızın %47,7’sin üç saat ve üzerinde uygulamada zaman geçirmekte iken %62,1’i uygulamada otuzun üzerinde hikâye okumuştur. Bunlar kayda değer oranlardır. Dijital ortamda bu kadar çok eser okuyarak süre geçirmek katılımcılara, ekrandan okuma becerilerini farkında olmadan da olsa bir oranda geliştirme fırsatı sunabilir. Nitekim Çakmak ve Altun (2008) araştırmalarında, dijital okuma ortamlarında harcanan süre ile hatırlama düzeyi arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu ilişkiye göre, “öğrencilerin hipermetinsel okuma ortamında harcadıkları zaman arttıkça okuduklarından daha fazla hatırladıkları ve şaşırma algılarının azalmıştır” (Çakmak ve Altun, 2008, s.63). Buradan hareketle yukarıdaki araştırmacılarınkine benzer şekilde, ekrandan ve kâğıttan okuma üzerine çalışmalar lise ve üniversite düzeyindeki öğrencilerle tekrarlanırsa acaba sonuçlar nasıl olacaktır? Gelecek dönemde bu konuda araştırmalar yapılması adına katkı sağlayacaktır.

“Uygulamanın okuma ve yazma alışkanlığı kazandırıp kazandırmadığına ilişkin katılımcı görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında katılımcıların uygulamaya olan bakışlarının oldukça olumlu olduğu görülmüştür. Katılımcıların %77,6’sı uygulamanın okuma alışkanlığı kazandırdığını, %80’ni yazma alışkanlığı kazandırdığını söylemiştir. Bu oldukça ciddi bir orandır. Sari (2016) okuduğunu anlama ile ilgili wappad üzerine yaptığı araştırmasında, wappad’ın katılımcılara çevrimiçi ortamda etkileşimli etkinlikler sunduğu için araştırmasına katılan öğrencileri okumaya teşvik ettiği sonucuna ulaşmıştır. Yazara göre wappad, öğrencilerin okuduğunu anlama konusunda daha yüksek başarı gösterebilmesi için eğitimde bir araç veya strateji olarak kullanılabilir (Sari, 2006). Yine bu çalışmada uygulamayı yazar olarak kullanan katılımcıların %79,1’i düzenli olarak yazmaya ilk defa wappad ile başladığını ifade etmiştir. Bu durum, uygulamanın hiç yazmaya ilgi duymayan insanları yazmaya teşvik ettiğini göstermektedir. Ayrıca katılımcıların %72,4’ü uygulamadan gelen bildirimlerin düzenli okumaya teşvik ettiğini ifade etmiştir, bu durum uygulamanın bildirim göndermesinin kullanıcıların okuma alışkanlığı edinmesine olumlu katkıları olduğunu göstermektedir. Yalnız bu bildirimler uygulamanın olduğu kadar aynı zamanda sürekli elimizin altında olan akıllı telefonların da marifetidir. Binark (2016) “akıllı telefonlarla sürekli iletişim akışı içinde olma hâlini deneyimlemekte” olduğumuzu, “akıllı telefonların sosyal medya ortamlarındaki hesaplara entegre olabilmeleri sayesinde çeşitli uygulamalarla kullanıcıların sürekli

kendi içeriklerini ürettiklerini” (s.5), ifade eder ve bu uygulamalardan biri olan wattpad’in bir hikâye oluşturmaya veya bir başkasının hikâyesini yorumlamaya olanak sağladığını söyler.

“Uygulamanın yaygınlaşması hakkında katılımcı görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında, katılımcıların yalnızca %5,7’sinin uygulamayı 5-6 yıldır kullandığı, %48,6’sının 3-4 yıldır, %45,7’sinin de 1-2 yıldır kullandığı görülmektedir. Katılımcıların cevapları doğrultusunda son 4 yıldır uygulamanın popülerlik kazandığı söylenebilir. Katılımcıların %90,2’si okura doğrudan ulaşım olanağının oluşunun uygulamanın kullanımı konusunda etkili olduğunu düşünmektedir. Yine katılımcıların %96,6’sı uygulamada okudukları hikâyeleri arkadaşlarına tavsiye etmektedir. Bu bulgu uygulamanın popülerliğinin gençler arasında yaygınlığının nasıl arttığını açıklar niteliktedir. Bu sonuca benzer bir şekilde Güran-Yiğitbaşı (2018) “transmedya hikâyeciliğiyle ilgili araştırmasında, wattpad’i kullananların okuma tercihinde arkadaş ve sosyal çevrenin etkisinin bulunduğu, wattpad yazarları ile kurulan iletişimin okuma alışkanlıklarını olumlu yönde etkilediği, wattpad okurlarının beğendikleri içerikleri, transmedya biçiminde farklı mecalarda da takip etmeyi tercih ettikleri” (s.21), sonuçlarına ulaşmıştır. Bu çalışmada katılımcıların %58,6’sı dijital hikâyeler basılsa satın alacağını ifade etmiştir. Bu durum wattpad yazarları için yalnızca sanal dünyada değil gerçek hayatta da basılı eser sahibi olabilme anlamı taşıdığından uygulamayı kullanmaya teşvik edicidir.

“Katılımcıların uygulamada en çok beğendikleri özellikler nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında, üç tema ve dokuz alt tema ortaya çıkmıştır.

Sosyal fayda %49,8

- Okur ve yazar arası etkileşim
- Ortak özelliklere sahip kullanıcıların bir arada olması

Bireysel fayda %29,8

- Özgürlük sunması
- Keşfedilme fırsatı sunması
- Düşüncelerini insanlara ifade etme fırsatı sunması

Yazılım olanakları %20,4

- Kolay kullanım
- Çevrimdışı kullanım
- Her an elinin altında olması
- Konu çeşitliliği

Katılımcıların %49,8’i wattpad’i sosyal medya ortamı olarak kullanabildiği için beğenmektedir. Uygulama, mekân sınırlaması olmaksızın katılımcılara anlık eş zamanlı iletişim imkânı sunmaktadır. Katılımcılar için okur-yazar arası etkileşim olanakları, kendi yaşına uygun, ortak ilgi alanlarına sahip kullanıcılarla iletişime geçebilmeleri uygulamanın olumlu özellikleridir. Aytan (2017) Türkçe öğretmen adaylarının wattpad’de yazma deneyimlerini değerlendirdiği araştırmasında, uygulamanın okunabilirlik ve imla kontrolü, okuyucu-yazar etkileşimi, görsel çekicilik, zaman tasarrufu, kolaylık, uygun fiyat, hızlı geri bildirim, yapıcı eleştiri, teşvik, arşivleme olanakları ve sosyalleşme açısından kullanıcılara avantaj sağladığını söylemektedir. Bu araştırmanın sonucunda da görüldüğü üzere, katılımcılar için yalnızca bir hikâyenin sıradan bir şekilde dijital ortamda okunabilmesi veya yazılabilmesi önemli değil aynı zamanda yazanın okuyanla iletişim kurabilmesi, duygularını veya düşüncelerini paylaşabilmesi de önemlidir. Benzer bir şekilde, Özer ve Türel (2015) araştırmalarında, klasik metin formatı olarak sunulan e-kitap yerine içerisinde çoklu ortam materyali barındırabilen ve etkileşim özelliği bulunan formattaki e-kitaplara daha olumlu bakıldığını, klasik metin belgesi formatına sahip e-kitapların artık okuyucuların beklentisini karşılamadığını, etkileşim özelliğinin e-kitaplarda yer alması gerektiğini ortaya koymuştur.

Katılımcıların wattpad’de beğendikleri bireysel faydalar, düşüncelerini insanlara özgürce ifade edebilme fırsatı sunması ve bir yazar olarak keşfedilme fırsatı sunmasıdır. Gençlerin wattpad hayallerinden biri de ünlü bir yazar olabilmektir. Tirocchi’ye (2018) göre wattpad kullanıcıları, duygularını, sevinçlerini, rahatsızlıklarını veya içsel ihtiyaçlarını ifade etmek için özgün hikâyeler

oluşturmaya çalışarak ünlü yazarlar olmak isterler. Ülkemizde popüler olarak kullanılan wattpad'de milyonlarca okura ulaşarak meşhur olan Türk yazarlar bulunmaktadır (Sabah). Bu kişiler mevcut kullanıcılar için popüler olma yolunda umut ışığı niteliğindedir. Bu kişilerin kitapları milyonlarca wattpad okurundan sonra yayınevleri tarafından keşfedilmiş ve basılmıştır. Alışlagelmiş e-kitaplar başlangıçta basılı sonradan elektronik ortama aktarılmış olmasına rağmen wattpad'de başlangıçta elektronik ortamda iken sonradan basılı hâle gelmektedir. Bu da gelecekte basılı içeriklere kıyasla e-okuma/yazma etkinliklerinin daha yaygın ve temel olarak kullanılacağına işaret etmektedir.

Bu çalışmada katılımcıların %20,4'ü wattpad'i kolay kullanıldığı, çevrimdışı kullanım imkânı verdiği, her an elinin altında pek çok konuda hikâyeye bulabildiği için beğendiğini belirtmiştir. Benzer bir şekilde, Gibson ve Gibb (2011) de araştırmalarında, katılımcılara e-kitaplar hakkında neleri sevdiğini sormuştur ve katılımcılar, e-kitap okuyucularının hafifliğini, taşınabilirliğini beğendiklerinin yanı sıra, metin içi gezinme kabiliyeti, kullanım kolaylığı, depolama kapasitesi ve ekranda içerik görüntüleme gibi özellikler konusunda olumlu yorumlar yapmıştır. Dijital ortam, geleneksel okuryazarlığa nazaran okura ve yazara çeşitli bakımlardan kolaylıklar sağlar. Bunlardan ikisi okumayı veya yazmayı sağlayan donanımların (tablet, akıllı telefon vb.) elde taşınabilecek büyüklükte olması, kişinin cihazının çevrimiçi ulaşım imkânı da varsa sınırsız sayıda e-içeriğe hızlı ve kolay ulaşım sağlamasıdır. Bu çalışmanın bulgularına bakıldığında, gençler okumak ve yazmak için her an elinin altında olan wattpad'i tercih ederken yapılan araştırmalara bakıldığında, yetişkinlerin tercihlerini basılı kitaptan yana kullandığı görülmektedir. Elkatmış (2018) araştırmasında, sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun bir metni ekran üzerinden okumaktan ziyade basılı sayfa üzerinden okumayı tercih ettiği sonucuna ulaşmıştır. Elkatmış (2018) kendisinininkine benzer şekilde farklı araştırmalarda da “[Dağtaş (2013), Gömleksiz, Kan ve Fidan (2013), Çetin (2007)] katılımcıların kâğıttan okumayı ekrandan okumaya tercih ettiğini” (s.205), görmüştür. Görüldüğü üzere yeni nesil günlük hayatları da dahil olmak üzere e-okumaya daha yatkındır. Maden ve Maden (2016) hipermetinle öğretimin ilköğretim öğrencilerinin dil bilgisi başarılarına olan etkisini belirlemeyi amaçladığı çalışmalarında, hipermetin kullanılan deney grubunda geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubuna göre daha yüksek seviyede bir başarının olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine de bunun gibi araştırmalara rağmen gençlerin dijital okuma becerilerinde beklenen düzeyde başarı sergileyemediğini gösteren çalışmalar da vardır. Türkyılmaz ve Başarmak (2015) hipermetinler ve basılı metinlerin anlama üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında, hipermetin okuyan öğrencilerin, basılı metin okuyan öğrencilere kıyasla bilgisayar kullanımındaki tecrübesizlik, farklı tür metinle karşılaşmış olmak gibi nedenlerle ön görülen başarıyı elde edemediğini görmüştür. Dijital ortamda yazmak veya okumak, metin türleri arasındaki geçişkenliği artırarak yeni bilişim becerileri gerektiren, başı ve sonu belirgin olmayan, pek çok çoklu medya ile desteklenmiş karma metinler ortaya çıkarmaktadır. Bu araştırmanın katılımcılarının da ifade ettiği gibi metne görsel ve ses eklenebilmekte, hikâyeler okuyucu talepleri doğrultusunda şekillenmektedir. Erbay (2017) çalışmasında, “günümüz edebiyat çevrelerinde özellikle sosyal medyanın insan yaşamındaki etkisiyle (wattpad, e-kitap veya dijital yayıncılık gibi kimi bilişim uygulamaları) sınırları kesin belirgin türler ya da alanlar tanımlamanın eskisi kadar kolay olmadığını” (s.30), vurgular. Dijital okuryazarlığa uyum için insanların etkileşimli dijital ortamda bir süre zaman geçirmesi ve okuma-yazmada deneyimleri kazanması gerekmektedir.

“Katılımcıların uygulamada rahatsızlık duyduğu özellikler nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında beş tema oluşmuştur.

- Uygunsuz içerikli veya gelişigüzel yazılmış kitaplar %38,6
- Olumsuz yorumlar %28
- Yaş sınırı olmaması %20
- Okunma oranlarındaki adaletsizlik %13,3

Bu çalışmada, katılımcıları, uygunsuz içerikli veya gelişigüzel yazılmış kitaplar, hakarete varan olumsuz yorumlar, uygulamaya katılımı yaş sınırının olmaması, okunma oranlarındaki adaletsizlikler rahatsız etmiştir. Doğan (2016) sosyal medya sayesinde yazar olmanın, milyonlarca okunmanın eskinin aksine daha kolay olduğunu; ancak bu kolaylığın ortaya konulan edebî ürünün içeriğinde de değişime yol açtığını vurgular ve herhangi bir denetimden geçmeden çevrimiçi

ortamlarda yapılan yayınların bir zaman sonra kalitesizleşmeyi beraberinde getirdiğini söyler. Fast, Vachovsky ve Bernstein (2016) toplumsal cinsiyet rolleri üzerine yaptıkları araştırmalarında wappad hikâyelerindeki kadın ve erkek karakterlerin cinsiyet rollerini incelemiştir. Araştırmalarının sonucunda hemen hemen her tür hikâyede erkeklerin aşırı temsil edildiğini, geleneksel cinsiyet klişelerinin olduğunu (ör. baskın erkekler ve itaatkâr kadınlar), cinsel eğilim veya şiddet yanlısı erkek karakter klişelerinin olduğunu tespit etmişlerdir. Bu çalışmada da içerik denetimi olmaksızın yayınlanan uygunsuz ve kalitesiz içerikler katılımcıların en çok rahatsızlık duyduğu konuların başındadır. Aytan (2017) Türkçe öğretmen adaylarının wappad ortamında yazma deneyimlerini incelediği araştırmasında, öğretmen adayları, elektronik ortamda yazmanın olumsuzluklarını “sanal dünyanın güvenilmezliği, dikkat dağınıklığı, şiddetli eleştiriler, el yazısıyla karşılaştırılamayacak nitelikte olma, karakter sınırlaması, sağlık kaygıları, ifade endişeleri, asosyalite, telif hakkı ve intihal endişeleri, küfür kullanımı” olarak sıralamıştır. Yazarın araştırmasında yer alan şiddetli eleştiriler, küfür kullanımı gibi olumsuzluklar bu çalışmanın da katılımcıların rahatsızlık duyduğu konular olmuştur.

“Uygulamada okur ve yazar arasında mesaj/yorum yoluyla kurulan iletişimde konular nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında hem okurun gözünden hem de yazarın gözünden olan görüşlerde aynı üç tema oluşmuştur.

- Yeni hikâye bölümü
- Kurguya yönelik istekler
- Gelecek hikâye bölümüne yönelik ipuçları “spoiler”

Temalara bakıldığında, okurun yazar ve yazılacak hikâye üzerinde kanaat kullandığı ve bunu yazardan talep ettiği görülmektedir. Çakmak ve Altun (2008) hipermetin okuma sürecinin özelliklerini şöyle sıralar: “bilgisayar ekranı üzerinden okuma yapılır, metin içeriği görsel ve işitsel medya türleriyle (ses, grafik, video vb.) zenginleştirilerek sunulabilir, metinlerde belli bir başlangıç ve bitiş yoktur, bilgi alanları arasında köprüler aracılığı ile geçiş yapılabilir, okur kendi tercihinine göre bilgi alanlarında gezinir, hipermetinler yazarların yazdığı metinler değil kullanıcının okuma tercihlerine göre okurken oluşturulan metinlerdir” (s.64). Wappad’deki metinler de yazarın okurun beğenisi ve isteklerine göre oluşturdukları metinlerdir. Hatta yazarın metin üretim hızı bile okurun isteğine göre oluşmaktadır.

“Katılımcıların klasik veya amatör yazarları okuma tercihinine ilişkin görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında, katılımcıların %30,4 klasik, %30,4 amatör derken %39,1 her ikisini de okurum fark etmez demiştir. Görüldüğü üzere katılımcıların klasik ve amatör yazarlara öncelik verme tercihleri baş başadır. Dijital çağ alışlagelmişin aksine etkileşimi ön plana koyan yeni bir yazar ve okuyucu kitlesi ortaya çıkarmıştır.

“Katılımcıların basılı kitap yazma veya wappad’de yazma tercihinine ilişkin görüşleri nelerdir?” araştırma sorusuna yönelik sonuçlara bakıldığında iki tema ve beş alt temanın olduğu görülmektedir. Temaların bize gösterdiği etkileşimi ön plana koyan dijital çağ yazarlarının tercihleridir. Graham ve Gandini (2017) wappad’le ilgili geleneksel yayıncılıktaki dönüşüm, yeni doğan yazarlar için bir tanıtım platformu, yerleşik yazarlar için bir kitle geliştirme fırsatı, ağırlıklı kadınlardan oluşan wappad kullanıcılarının ise markalar için üretken bir tüketici topluluğu olma özelliklerine değinir. Bu çalışmanın sonuçları da wappad yazarlarının kitlelerini genişletmek için uygulamayı kullandığını göstermektedir.

Wappad %60

- Okulcuyla direkt etkileşim hâlinde olma / Okuyucunun tepkisini hemen görme
- Basılı kitap yazacak kadar iyi bir yazar olduğunu düşünmeme
- Basılı eser yazmanın sorumluluk ve sınırlama getirmesi

Basılı %40

- Daha geniş kitlelere ulaşmak
- Kalıcı olmak

Sonuç olarak tartışmak gerekirse uygulamadaki e-kitapların bazılarının milyonlarca kez okunarak geniş kitlelere ulaştığı görülmektedir. Bu durum gençlerin okuma ve yazma tercihlerinde basılı materyallerden dijital materyallere, profesyonel okuryazarlıktan amatör okuryazarlığa ve klasik konulardan popüler konulara doğru bir eğiliminin olduğunu göstermektedir. Ayrıca her bir katılımcıyı okur veya yazar olarak kabul eden bu uygulamadaki e-kitap temaları ve e-kitapların okunma sayıları katılımcıların tercihleri doğrultusunda şekillenmektedir. Uygulamada popüler olan e-kitap temaları ve okunma oranı yüksek olan e-kitapların edebi niteliği ise tartışmaya açık bir konudur. Uygulamaya katılımda yaş sınırının olmaması, e-kitaplardaki sakıncalı olabilecek içerikler konusunda, küçük yaşta kullanıcılar için güvenlik boşluğu oluşturabilecek niteliktedir. Basılı kitaplara ciddi bir alternatif olabilecek bu uygulamaya içerik denetimi ve editör hizmetleri eklense gençler için çok daha kaliteli bir sosyal ortam oluşabilir. Wattpad'ın en çok kullanıldığı ülkelerden biri Türkiye'dir. Oldukça yoğun bir genç nüfusa sahip olduğumuz ve uygulamayı da gençlerin ağırlıklı olarak tercih ettiği düşünülürse bu olağan bir sonuçtur. Ancak gençlerin bu sosyal medya ortamında neler yaptıkları, neleri tercih ettikleri farklı araştırmalara konu edilebilir. Bu araştırmalardan gelecek bilgiler daha sonra eğitim ortamlarında kullanılabilir. Özellikle okuma ve yazmanın ön planda olduğu ana dili derslerinde daha verimli etkinlikler geliştirmek için gençlerin günlük hayattaki okuma yazma etkinliklerini tanımak önemlidir. Gelecek dönemlerde, araştırmacılar, daha çok lise ve üniversite çağındaki olan bu genç wattpad kullanıcılarıyla ilgili farklı bakış açılarıyla farklı araştırmalar yapabilir.

KAYNAKLAR

- Altun, A. (2002). E-okuryazarlık. *Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*, Anadolu Üniversitesi.
- Anameriç, H. & Rukancı, F. (2003). E-kitap teknolojisi ve kullanımı. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(2), 147-166.
- Asrak-Hasdemir, T. (2012). Gelenekselden yeni medya okuryazarlığına: Türkiye örneğinde bir değerlendirme. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 23-40.
- Asutbay, H. (2007). İnternet ve yeni medyalarda çocuk ve gençlik yazını. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(9), 138-147.
- Asutbay, H. (2009). Elektronik yazın yeni teknolojilerle birlikte yazın dünyasında ortaya çıkan yeni yazınsal tür ve biçimler. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(11), 63-86.
- Aytaçlı, B. (2012). Durum çalışmasına ayrıntılı bir bakış. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (1), 1-9.
- Aytan, T. (2017). Evaluation of electronic writing experiences of Turkish teacher candidates at wattpad environment. *Higher Education Studies*, 7(4), 1-8.
- Balcı, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baştuğ, M. & Keskin, H.K. (2012). Okuma becerilerinin okuma ortamı açısından karşılaştırılması: ekran mı kâğıt mı?. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3), 3-83.
- Binark, M. (2016). Akıllı telefonlarla bağlantılı olma hâli ve yeni kültürlenme ve deneyimlerimiz. *HECE*, 234-235- 236, 131- 137.
- Bozkurt, A. (2013). *Açık ve uzaktan öğrenmeye yönelik etkileşimli e-kitap değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- Çakmak, E. & Altun, A. (2008). İlköğretim öğrencilerinin hipermetinsel okuma süreçlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 34, 63-74.
- Doğan, R.S. (2016). *Edebiyat siteleri çerçevesinde sosyal medya edebiyatı*. Yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.
- Duran, E. & Alevli, O. (2013). Ekrandan okumanın sekizinci sınıf öğrencilerinde anlamaya etkisi. *Okuma Yazma Eğitim Araştırmaları*, 2(1), 1-11.
- Elkatmış, M. (2018). Sınıf öğretmenlerinin ekran okumaya yönelik görüşleri. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (KÜSBD)*, 8(1), 203-222.
- Erbay, H. (2017). Tıp etiği, öykü ve yazmak üzerine. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 4(1), 29,35.
- Ercan, A.N., & Ateş, M. (2015). Ekrandan okuma ve kâğıttan okumanın anlama düzeyi açısından karşılaştırılması. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7) 395-406.
- Fast, E., Vachovsky, T. & Bernstein, M.S. (2016) Shirtless and dangerous: quantifying linguistic signals of gender bias in an online fiction writing community. *Proceedings of the Tenth International AAAI Conference on Web and Social Media*, 112-120.
- Gezginci, G. (2016). Dijital yayıncılıkta hipermetin yazarlığı sorunu. *Beşinci Uluslararası Matbaa Teknolojileri Sempozyumu*, 271-282.

- Gibson, C. & Gibb F. (2011). An evaluation of second-generation ebook readers. *The Electronic Library*, 29(3), 303-319.
- Graham, J. & Gandini, A. (2017). Introduction: Collaborative Production in the Creative Industries. J.Graham ve A.Gandini (Ed.) *Collaborative Production in the Creative Industries* içinde (s.1-14). London: University of Westminster Press.
- Güneş (2010). Öğrencilerde ekran okuma ve elektronik düşünme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14, 1-20.
- Güneş, F. & Susar Kırmızı (2014). E-kitap okumaya yönelik tutum ölçeğinin (ekot) geliştirilmesi: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 196 – 212.
- Güran Yiğitbaşı, K. (2018). Transmedya hikâyeciliği'nde wattpad örneği ve okur tercihlerine yönelik bir araştırma. *Online Academic Journal of Information Technology*. 9(30), 21-42.
- İskender, H. (2016). Distopik romanların gençlik edebiyatındaki yeri üzerine bir değerlendirme. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 431-447.
- Kaleci, D. & Korkmaz, Ö. (2016). Web based interactive online creating your story portal. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 6(2), 169-186.
- Macit, İ., & Demir, M.K. (2016). Dördüncü sınıf öğrencilerinin ekran okuma becerilerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 1647-1664.
- Maden, S. (2012). Ekran okuma türleri ve Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 3, 1-16.
- Maden, S. & Maden, A. (2016). Bilgisayar destekli dil bilgisi öğretimi: hipermetin kullanımı. *KSBD*, 8, 359-376.
- MEB (2015) *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu yazarlık ve yazma becerileri 5. sınıf öğretim materyali*. <http://www.eba.gov.tr> adresinden erişildi.
- MEB (2017). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1-8. sınıflar)*. Ankara: MEB. <http://mufredat.meb.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Mutlu, M.E., Korkut, M.B. & Yılmaz, Ü. (2006) Ders kitaplarının dağıtımını amacıyla internetin kullanılması: Açık öğretim e-kitap uygulaması örneği. *IETC VI. International Educational Technology Conference Proceedings*, 3, 1270-1277.
- Narin, F.B. (2016). İnternet gazeteciliğinde hipermetin üretimi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Sürekli Elektronik Dergi*, 43, 118-149.
- Oxford Dictionary. <https://en.oxforddictionaries.com> adresinden erişildi.
- Önder, I. (2011). E-kitap ve dünyada elektronik kitap yayıncılığı. *Türk Kütüphaneciliği*, 25(1), 97-105.
- Öngöz, S. (2011). Bir öğrenme-öğretme aracı olarak elektronik kitap. *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*, Fırat University.
- Özdumlu, Ö. (2015). *Bir iletişim formu olarak sosyal medyada fotoğraf paylaşımı: selfie örneği*. Yüksek lisans tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Özen, M. & Ertem, İ.S. (2014). Metinleri ekrandan okumanın anlam kurma üzerindeki etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies. International Journal of Social Science*, 4, 319-350.
- Özer, S. & Türel, Y.K. (2015). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitap ve etkileşimli e-kitap kavramına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 1-23.
- Sabah. <https://www.sabah.com.tr/kitap/2015/11/06/wattpadin-turk-yazar> adresinden erişildi.
- Sari, D. P. (2016). The effects of short story through wattpad on reading comprehension achievement of non-english major students of Bina Darma University. *Holistics Journal*, 8(16), 1-42.
- Sezen, D. (tarihsiz). Dijital Sonrası hayran kültürünün dönüşümü üzerine. https://www.researchgate.net/profile/Digdem_Sezen/publication/319501372_Dijital_Sonrasi_Hayran_Kulturunun_Donusumu_Uzerine/links/59af6535458515150e4747c6/Dijital-Sonrasi-Hayran-Kultueruenen-Doenuesuemue-Uzerine adresinden erişildi.
- Soydan, E. (2013). E-kitap teknolojisi ve basılı kitabın geleceği. *Journal of Life Sciences*. 1(1), 389-399.
- Tirocchi, S. (2018). Wattpad. C.A. Scolari (Ed.), *Teens, media and collaborative cultures. exploiting teens' transmedia skills in the classroom* içinde (s.93-97). Barcelona-Spain: European Comission.
- Türkyılmaz, M. & Başarmak, U. (2011). Ana dil öğretiminde hipermetin kullanımının okuduğunu anlamaya etkisi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23, 197-212.
- Ulusoy, K. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde değer aktarımı ve e-okuma “ekran okuma”. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(1), 401-418.
- Uslupehlivan, E., Kurtuluşlu Erden, M. & Cebesoy, Ö.M. (2017). Öğretmen adaylarının dijital öykü oluşturma deneyimleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-22.
- Yıldırım, G., Karaman S., Çelik, E. & Esgice, M. (2011). E-kitap okuyucuların kullanım deneyimlerine yönelik alanyazın incelemesi. *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*.

Yıldız, C. & Abdüsselam, M.S. (2016). Ortaokul ve ortaöğretim öğrencilerinin internet kullanımına yönelik yaşantıları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 263-275.
Wattpad. https://www.wattpad.com/?locale=tr_TR adresinden erişildi.
Wikipedia. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Wattpad> adresinden erişildi.

The Research of Changes in the Reading and Writing Habits of the Youth

Sümeyye Konuk¹
¹Trakya University

Extended Abstract

Introduction: Reading and writing is a natural need for people. Activities such as news, posters, advertisements reading, and message writing happen in daily life normally. Apart from this, reading and writing habit is the behavior that a person maintains periodically. In this study, one of the popular e-reading and e-writing applications (wattpad) used by young people was searched. In this way changes in the reading and writing habits of young people in the modern age are examined.

Method: The study is a descriptive field research. The data were collected from 75 application users through a survey. The data were analyzed by content analysis with NvivoPro11. Research questions are as follows:

1. What are the user id preferences of the participants in the application and why?
2. What are the point of interest preferred by participants in reading and writing?
3. What is the number of books the participants read/wrote in the application and How long is the time participants spend in the application?
4. What are the participant's views on how the application contributes to reading and writing habits?
5. What are the participant's opinions on the spread of the application?
6. What are the features most liked by participants in the application?
7. What are the features most disliked by participants in the application?
8. What is the topic of the communication between the reader and the author through the message/comment in the application?
9. What are the opinions of the participants on the choice of reading classical or amateur authors?
10. What are the views of the participants about the choice of printed or digital writing?

Results: 54.3% of the participants use the application with a secret identity and 47.7% use it with their true identity. 62.9% of the participants think that the use of secret identity frees the participants. The first three areas of interest of the participants were romantic with 24,2%, general fiction with 19,5%, fantastic works with 17,1%. In addition to these, there are interesting interests such as young girl literature, fan fiction and spiritual. Nearly half of the participants spend three hours or more in the application and make lengthy readings. Most of the participants think that the application has acquired reading and writing habits and developed these skills. The application has been widespread over the past four years and is spread through friend suggestions. 30.43% of the participants preferred classical authors, and 30.43% preferred to read amateur authors. 39.13% of the participants said that they would not notice both. The features that participants most like in the application are:

- Social benefit 49.8%
  - Interaction between readers and writers
  - Coexistence of users with common characteristics
- Individual benefit 29.8%
  - Freedom
  - The opportunity to be discovered for being a famous writer
  - The opportunity to express your thoughts to people
- Software possibilities 20.4%
  - Easy using
  - Offline using
  - Being under your hand at all times
  - Topic diversity

The features that participants do not like in the application are:

- Inappropriate content or unqualified books 38.6 %
- Negative comments% 28
- No age limit 20%
- Inequality in reading rates is 13.3%

In communication established between readers and writers by means of messages/comments, the following are stated:

- New story section
- Requests for editing
- Tips for future story section "spoilers"

Participants' views on writing a printed book or writing on wattpad are as follows:

- Wattpad 60%
  - To interact directly with the school teacher / to see the reader's reaction immediately
  - Not think that he/she is a enough qualified writer to write a printed book
  - The responsibility and limitations of writing printed works
- Printed 40%
  - To reach wider masses
  - Being permanent

Conclusion: It has been seen that in wattpad some of the e-books are read by millions of readers. In the application, the interaction between the writer and the reader is extremely high. Young people reading and writing choice shows that there is a tendency towards popular subjects from classical subjects, a tendency towards e-reading/e-writing from printed materials, and a tendency towards amateur reading/writing from professional reading/writing. E-book themes and reading numbers of e-books are shaped by participants. The popular e-books in the application and the literary quality of e-books with high reading rates are open to discussion. In participating in the application, identity information is not necessarily required, and the age limit is not observed. This may create a security breach for younger participants about the contents of the e-books that may be objectionable.

Key words: Wattpad, E-reading, E-writing